

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยสถานภาพของผู้สูงอายุ เขตเทศบาลเมือง 10 เขต ในพื้นที่อีสานตอนเหนือ
สรุปผลได้ ดังนี้

วิถีการดำเนินชีวิตด้านอาหารการกิน, ที่อยู่อาศัย, เครื่องนุ่งห่ม และการรักษาโรคภัย
ไข้เจ็บนั้น ผู้วิจัยพบว่าผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงมีภาวะนิสัยในการบริโภคอาหารคล้ายคลึงกัน
เป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือนิยมรสจืด อาหารหลักมี ข้าวเหนียว ปลา ไช้ผัดแดง แมลงชนิดต่าง ๆ พืช
พันธุ์ผัก รวมทั้งผลิตผลจากปามี เห็ด หวาย ผักบางชนิด เป็นต้น สำหรับผลไม้จะนิยมเกือบทุกชนิดที่มี
ในท้องถิ่นแต่ละฤดูกาล ส่วนอาหารเสริมประเภทเครื่องดื่มบำรุงกำลังนั้น มีเพียงร้อยละ 15 เท่านั้น
ที่มีโอกาสได้บริโภคเป็นประจำ ผู้สูงอายุร้อยละ 38 จะบริโภคอาหาร 2 มื้อ โดยเฉพาะในช่วง
ฤดูกาลบ่าเนินปฏิบัติถือศีล และมีเพียงร้อยละ 4 เท่านั้น ที่บริโภคอาหารแบบ "มังสวิวัติ"

ด้านที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุจะมีสภาพเป็น เรือนไม้ ร้อยละ 76 นอกนั้นเป็นลักษณะ
ครึ่งตึกครึ่งไม้ และตึกแถว โดยมีบริเวณพื้นที่ไม่มากนัก บ้านที่อยู่อาศัยนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวใน
ปริมาณใกล้เคียงกับที่ต้องพึ่งพิงอยู่กับบุตรหลานหรือเช่าเป็นรายเดือน ในกรณีที่อาศัยอยู่กับบุตรหลานนั้น
มักได้อยู่ในมุมใดมุมหนึ่งของห้องโถง โดยมีม่านผ้าหรือผนังตู้กันบริเวณไว้

ในด้านเครื่องนุ่งห่ม ส่วนใหญ่จะมีพอเพียงในทุกฤดูกาล และมีชุดพิเศษสำหรับสวมใส่
ไปทำบุญหรือร่วมงานพิธีกรรม ประเพณี ซึ่งผู้สูงอายุชายจะนิยมใช้กางเกงขาสั้นหรือยาว หรือนุ่งโจร่ง
พร้อมทั้งสวมเสื้อเชิ้ตหรือเสื้อยืด ในขณะที่ผู้สูงอายุเพศหญิงจะนุ่งผ้าซิ่นไหม สวมเสื้อถักลูกไม้แขนทรง

กระบอก

ส่วนการรักษาโรคภัยไข้เจ็บของผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิง นิยมวิธีการของแพทย์แผนปัจจุบัน ตามคำแนะนำของบุตรหลานและเพื่อนบ้านใกล้เคียง แต่ก็ยังมีอีกร้อยละ 10 ที่เชื่อถือศรัทธาวิธีการแบบโบราณประเภทสมุนไพร ซึ่งนำมาต้มหรือดองสุรา อนึ่งโรคที่ผู้สูงอายุทั้งสองเพศประสบอยู่มี โรคปวดเมื่อยตามข้อ กระดูก เส้นเอ็น โรคทางเดินอาหาร ลำไส้อักเสบ โรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตทั้งสูงและต่ำ รวมไปถึงปัญหาเกี่ยวกับเรื่องตาและฟัน

ในด้านปัจจัยแวดล้อมพื้นฐานเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ ศาสนา และความเชื่อนั้น ผู้วิจัยได้พบว่า สังคมของผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะที่ต้องการผู้ร่วมสนทนาเช่นเดียวกัน แต่ต่างสถานที่และเนื้อหาสาระ โดยผู้สูงอายุเพศชายจะใช้ร้านค้าย่อย ร้านกาแฟ หรือร้านตัดผม ตลอดจนบริเวณวัดเป็นที่สนทนาพูดคุยถึงเรื่องข่าวสารการเมือง หรือเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ หรืออ่านหนังสือพิมพ์ ในขณะที่ผู้สูงอายุเพศหญิงจะใช้เวลาไปพูดคุยสนทนากันที่บ้าน ร้านขายของชำหรือร้านอาหาร โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องข่าวคราวบุตรหลานที่จากบ้านไปทำงานที่อื่น หรือเรื่องอาหารการกิน อากาศเจ็บป่วย ตลอดจนวิถีในการดำรงชีพประจำวัน

สำหรับด้านการประกอบอาชีพและเศรษฐกิจนั้น ทั้งผู้สูงอายุเพศชายและเพศหญิงประกอบอาชีพเบ็ดเตล็ดมากที่สุดถึงร้อยละ 32 และในจำนวนดังกล่าว ผู้สูงอายุเพศหญิงจะมีโอกาสดำเนินชีวิตได้มากกว่าผู้สูงอายุเพศชาย ด้วยเป็นงานที่ดูจะเหมาะสมเฉพาะเพศ เช่น เข้าบ้านเลี้ยงดูเด็ก ถัก ทอ ปั่นนวด แต่ฝ่ายชายก็มีงานถัก จักสาน ทำไม้ปักไก่ รวมไปถึงเลี้ยงเบ็ดไก่ รดน้ำ พรวนดิน อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุทั้งสองเพศยังต้องทำงานในไร่นาและรับจ้างอีกจำนวนหนึ่ง รายได้จากการประกอบอาชีพดังกล่าว ผู้สูงอายุทั้งสองเพศจะนำมาเป็นปัจจัยในการปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ที่เหลือจะแบ่งปันเป็นค่าอาหาร มอบให้บุตรหลาน หรือสำหรับซื้อหาหมาก พลุ ยาสูดดม และบุหรี่ ตลอดจนเครื่องตีประเภทต่าง ๆ ซึ่งบางรายถือเป็นรายได้พิเศษ เนื่องจากได้รับเงินเดือนจากบำนาญอยู่แล้ว แต่ส่วนใหญ่จะเป็นรายได้ที่กระทำเพื่อการดำรงชีพจริง ๆ ซึ่งก็ได้รับเพียงเดือนละไม่เกิน 1,000 บาท มีถึงร้อยละ 47.50

ส่วนด้านศาสนาและความเชื่อ ผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงจะเชื่อถือในเรื่องบุญ-บาป อย่างเคร่งครัดและปฏิบัติสม่ำเสมอ โดยเพศหญิงจะเชื่อถือ ศรัทธา และบำเพ็ญปฏิบัติ

มากกว่าเพศชาย ทั้งยังเชื่อถือเรื่องผี คนทรง พระภูมิเจ้าที่อีกด้วย ในขณะที่เพศชายเชื่อถือน้อยกว่า

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาสถานภาพของผู้สูงอายุนั้นน่าจะ ได้ศึกษาทุกเขตพื้นที่ ไม่เฉพาะแต่ในเขตเทศบาล เท่านั้น เนื่องจากในเขตเทศบาล จะเป็นแหล่งที่มีสาธารณูปโภค ที่รัฐจัดให้ค่อนข้างสมบูรณ์ จึงอาจไม่เห็นภาพได้ทุกแง่มุม อีกประการหนึ่งน่าจะ ได้ศึกษาถึงการปรับสภาวะทางจิตของผู้สูงอายุ เมื่อมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามากระทบในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ อาจศึกษาถึงกระบวนการทางสังคม วัฒนธรรมที่ผู้สูงอายุได้ เข้ามาเกี่ยวข้องกับสังคม และมีบทบาททั้งในเชิงอนุรักษ์ และสร้างสรรค์